

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

صفوان جمال می گوید:

سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ علیه السلام وَ نَحْنُ فِي طَرِيقِ الْمَدِينَةِ وَ يُرِيدُ مَكَّةَ، فَقُلْتُ لَهُ: يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ! مَا لِي أَرَاكَ كَثِيبًا حَزِينًا مُنْكَسِرًا؟ فَقَالَ لِي: لَوْ تَسَمَعُ مَا أَسْمَعُ لَشَغَلَكَ عَن مُسَائِلَتِي. قُلْتُ: وَ مَا الَّذِي تَسْمَعُ؟ قَالَ: ابْتِهَالُ الْمَلَائِكَةِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى عَلَى قَتْلَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ عَلَى قَتْلَةِ الْحُسَيْنِ وَ نُوحِ الْجِنِّ عَلَيْهِمَا وَ بُكَاءِ الْمَلَائِكَةِ الَّذِينَ حَوْلَهُ وَ شِدَّةِ حُزْنِهِمْ، فَمَنْ يَبْتَهِنُ مَعَ هَذَا بَطْعَامٍ أَوْ شَرَابٍ أَوْ نَوْمٍ؟ قُلْتُ لَهُ: فَمَنْ يَأْتِيهِ زَائِرًا ثُمَّ يَنْصَرِفُ مَتَى يَعُودُ إِلَيْهِ؟ وَ فِي كَمْ يَسَعُ النَّاسَ تَرْكُهُ؟ أَمَّا الْقَرِيبُ فَلَا أَقَلَّ مِنْ شَهْرٍ وَ أَمَّا الْبَعِيدُ الدَّارُ فَفِي كُلِّ ثَلَاثِ سِنِينَ، فَمَا جَازَ الثَّلَاثَ سِنِينَ فَقَدَ عَقَّ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله و سلم وَ قَطَعَ رَحِمَهُ إِلَّا مِنْ عِلَّةٍ وَ لَوْ يَعْلَمُ زَائِرُ الْحُسَيْنِ مَا يَدْخُلُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صلی الله علیه و آله و سلم وَ مَا يَصِلُ إِلَيْهِ مِنَ الْفَرَجِ وَ إِلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ إِلَى فَاطِمَةَ وَ إِلَى الْأَيْمَّةِ وَ الشُّهَدَاءِ مِنَّا أَهْلَ الْبَيْتِ وَ مَا يَنْقَلِبُ بِهِ مِنْ دُعَائِهِمْ لَهُ وَ مَا لَهُ فِي ذَلِكَ مِنَ الثَّوَابِ فِي الْعَاجِلِ وَ الْآجِلِ وَ الْمُدْخُورِ لَهُ عِنْدَ اللَّهِ لِأَحَبِّ أَنْ يَكُونَ مَا تَمَّ دَارُهُ مَا بَقِيَ.

از ساحت مقدس حضرت صادق علیه السلام در حالی که در راه مدینه به مکه بودیم، سؤال کردم: چه شده است که شما را غمگین و اندوهناک و دل شکسته می بینم؟ حضرت به من فرمودند: اگر آنچه را که من می شنیدم تو هم می شنیدی دیگر این سؤال را از من نمی کردی. به ایشان عرض کردم: شما چه می شنوید؟ فرمودند: نفرین خواهی ملائکه ی الهی، بر قاتلان امیرالمؤمنین علیه السلام و قاتلان سیدالشهداء علیهم السلام و نوحه گذاری و روضه خوانی جن بر ایشان و گریه ملائکه و شدت حزن آنها را می بینم. با این حال دیگر چه دل خوشی می ماند که بخورم و بنوشم و بخوابم؟ عرض کردم: کسی که به مزار سیدالشهداء علیهم السلام می رود و برمی گردد چه زمانی دوباره خدمت امام حسین علیه السلام بر گردد؟ و مردم تا چند وقت اجازه دارند زیارت امام حسین علیه السلام را ترک کنند؟

امام می فرمایند: کسانی که نزدیک هستند حداقل ماهی یک بار سیدالشهداء علیهم السلام را زیارت کنند. اما کسانی که راهشان دور است هر سه سال یک بار خودشان را به امام حسین علیه السلام برسانند. اگر کسی سه سال از او بگذرد و شرفیاب محضر حضرت سیدالشهداء علیهم السلام نشد، نسبت به رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم نافرمانی کرده است و با حضرتش قطع رحم کرده است (مگر اینکه دلیل و ضرورتی وجود داشته باشد).

و اگر زائر امام حسین علیه السلام بداند با این زیارت چه شادمانی به قلب رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم، به قلب امیرالمؤمنین علیه السلام، به قلب فاطمه زهرا علیه السلام، به قلب همه ائمه علیهم السلام و به قلب شهدای از ما وارد می کند و اگر زائر امام حسین علیه السلام

آداب زیارت سیدالشهداء علیه السلام - جلسه پنجم

بداند که ایشان در حق او دعا می‌کنند، و در پی این زیارت چه ثوابی برای دنیای خودش و چه ثوابی در آخرت و چه ذخیره‌ای نزد خداوند دارد، از این به بعد آرزو می‌کند که خانه‌اش در بقیه عمرش نزدیک حرم سیدالشهداء علیه السلام بود (که تمام عمر بتواند صله رحم با پیغمبر بکند).

پاسخ به یک سؤال

یکی از نکات این است که مثلاً فرض کنید شخصی است که خیلی اذیت می‌کند اما زیارت سیدالشهداء علیه السلام هم می‌رود. آیا این زیارت درست است یا خیر؟

حضرت امام صادق علیه السلام فرمودند: مَا أَقَلَّ وَاللَّهِ مَنْ يَتَّبِعُ جَعْفَرًا مِنْكُمْ إِنَّمَا أَصْحَابِي مَنْ أَشْتَدَّ وَرَعُهُ وَ عَمِلَ لِخَالِقِهِ وَ رَجَاءَ تَوَابِهِ.

به خدا قسم از بین شما کم هستند افرادی که از من تبعیت می‌کنند. این است و جز این نیست که کسانی که منتسب به من هستند، کسانی هستند که در عالی‌ترین مراتب تقوا هستند و اهل عمل برای خدا هستند و ثواب عمل را از خدا می‌خواهند.

حضرت صادق علیه السلام کسانی را تابع خودشان می‌دانند که دارای دو خصوصیت باشند: ۱. اهل تقوا باشند ۲. اهل عمل باشند.

آنچه را که خدا و پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم و اهل بیت علیهم السلام از ما خواسته‌اند را انجام بدهیم، آن‌گاه در کنارش، این زیارت می‌تواند نقش تسریع‌کننده در آدم‌سازی ما را داشته باشد. آن کسی را که برای خدا عمل انجام می‌دهد زودتر به مقصد می‌رساند. در کربلا بودن مهم نیست. در کجای کربلا بودن مهم است. و گرنه شمر و عمر سعد هم در کربلا بوده‌اند، اما در مقابل امام حسین بوده‌اند.

اولین ادب از زیارت حضرت سیدالشهداء علیه السلام و هر زیارتی، عرفان و معرفت است.

امام باقر علیه السلام فرموده‌اند: إِنَّ مَنْ زَارَ حُسَيْنَ ابْنَ عَلِيٍّ عَارِفًا بِحَقِّهِ كَتَبَهُ اللَّهُ فِي عَلِيِّينَ؛ کسی که عارفاً بحقه سیدالشهداء علیه السلام را زیارت کند، نامش در اعلی‌ین نوشته می‌شود.

اولاً معرفت چیست و چه نوع شناختی است و ثانیاً این شناخت به چه چیزی است؟

شناخت نسبت به حقایق می‌تواند به صورت علم باشد و می‌تواند به صورت معرفت باشد.

آگاهی نسبت به یک معلوم و حقیقتی اگر اجمالی باشد تعبیر به علم می‌کنند اما اگر تفصیلی باشد و به تعبیر دیگر تمام زوایای آن مطلب را بدانند، به آن معرفت می‌گویند.

به ما نگفته‌اند که علم به امام پیدا نکنید. گفته‌اند معرفت پیدا نکنید. یعنی یک علم تفصیلی داشته باشید که بفهمید امام با غیر امام فرق دارد.

امام با هیچ کسی مقایسه نمی‌شود، با هیچ کسی قابل قیاس نیست. این را اگر کسی پیدا کرد، می‌شود معرفت. این که امام کیست را باید بفهمیم.

«او کیست» چیست؟ یک وقت است که شناخت ما و معرفت ما نسبت به امام معصوم علیه السلام یک شناخت تاریخی است. پدرش کیست، مادرش کیست و چه زمانی به دنیا آمده است و دوران امامتش چند سال بوده است و دوران زندگی مبارکش چند سال بوده است و تاریخ معاصر ایشان چه بوده است و در عصر ایشان چه اتفاقاتی افتاده است و طاغوت معاصر ایشان چه کسی بوده است و به دست چه کسی به شهادت رسیده‌اند و مدفنشان کجا است. این تاریخچه است. یک بیوگرافی تاریخی است. این معرفت، یک معرفت خیلی خیلی اجمالی است. اما معرفتی که باعث می‌شود که ما بفهمیم امام چه کسی است چیست؟

از امام صادق علیه السلام نقل است که فرمودند: **أَدْنَى مَعْرِفَةِ الْإِمَامِ أَنَّهُ عَدْلُ النَّبِيِّ إِلَّا دَرَجَةَ النَّبُوَّةِ؛** پایین‌ترین حد معرفت به امام این است که او را همتای پیامبر صلی الله علیه و آله بدانیم، مگر در درجه نبوت و رسالت. یعنی تمام خصوصیات که پیامبر خاتم صلی الله علیه و آله دارد، امیرالمؤمنین علیه السلام تا حضرت مهدی علیه السلام همه دارند، ولی هیچ‌کدامشان بحث رسالت در موردشان مطرح نیست.

شیعه هرگز ادعا نمی‌کند که امامش پیامبر است. هرگز روایتی را در محافل و منابع روایی شیعه پیدا نمی‌کنید که مضمون این باشد که اگر رسالت به رسول الله صلی الله علیه و آله نمی‌رسید به علی ابن ابی طالب علیه السلام می‌رسید.

پس اینکه می‌گوییم **امام عدل پیغمبر است** در چیست؟

یکی از موارد این است:

۱. (امام منصوب از طرف خداوند است)

همچنان که در سوره مبارکه آل عمران آیه ۳۳ آمده است **﴿إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ آدَمَ وَ نُوحًا وَ آلَ إِبْرَاهِيمَ وَ آلَ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ؛** خداوند حضرت آدم و حضرت نوح و حضرت ابراهیم و آل عمران را بر عالمین برگزید.

آداب زیارت سیدالشهداء علیه السلام - جلسه پنجم

انبیاء برگزیدگان هستند. یعنی منصبشان منصبی الهی است. خدا انتخاب می کند. ما باید این معنا را در مورد امام معصوم هم داشته باشیم ﴿يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ؛ ای پیامبر! آنچه از طرف پروردگارت بر تو نازل شده است، کاملاً (به مردم) برسان! و اگر نکنی، رسالت او را انجام نداده‌ای!﴾ آن بَلِّغْ یعنی معرفی کردن امیرالمؤمنین علی علیه السلام.
این پایین ترین مرتبه است.